

# DJABE

## A szabadság zenéje



Fotó: Polcz Péter

*Az úgynevezett world jazz kiemelkedő hazai képviselője, a Djabe együttes a közelmúltban dupla bakelitlemezzel jelentkezett, amelyen együtt zenélnek a Genesis egykori gitárosával, Steve Hackett-tel. Az eddig 42 országban fellépett zenekar a számukra még ismeretlen Afrika felé is nyitna, ha már nevük ashanti nyelven szabadságot jelent. Égerházi Attila zenekarvezető gitárossal és Barabás Tamással, a Djabe zenei vezetőjével, zeneszerző-basszusgitárossal beszélgettünk. Az együttes Down And Up című koncert DVD-jét a Gramofon 2013 őszi számának olvasói ajándékként hallgathatják meg.*

**Gramofon:** Eddig 42 országban adatok koncertet Szlovákiától Kirgízián át az Egyesült Államokig, ami egyedülálló a hazai zenekarok vonatkozásában. Hogyan lehetett ilyen sikeresen „eladni” az együttest?

**Égerházi Attila:** Alapvetően olyan muzsikát kell produkálni, amely magas színvonalú, egyedi, mégis könnyen befogadható szélesebb rétegek számára is. Ez azonban csak az alap. A másik a kapcsolatépítés. Természetesen néha a szerencsére is szükség van. Az első külföldi felkérés úgymond magától érkezett. Egy itthoni koncertünket hallva hívtak meg Pozsonyba, a jazzfesztiválra, majd nem sokkal később a horvátországi Csáktornyára. Ettől kezdve tudatosan kezdtük kiépíteni a külföldi kapcsolatrendszerünket, ami-



Fotó: Polcz Péter

Égerházi Attila

ben saját cégem, a Gramy Records is oroszánrészt vállalt és vállal a mai napig. Küldözgetjük a CD-ket, e-maileket és telefonálunk. Nem menedzselte minket egyetlen nemzetközi cég sem, közvetlenül kerestük meg a fesztiválokat. A world jazzt általában a jazzfesztiválok szervezői szeretik, mert üde színpoltja lehet a rendezvénynek. Türelmesnek kell lenni, mert például a birminghami fesztivál menedzsmentjével nyolc éven át tárgyaltunk, míg végül 2010-ben meghívtak. Segített ebben, hogy a közeli Walesben már volt lekötött fellépésünk. Bevett módszerünk, hogy ha valahol megvetjük a lábunkat, akkor a környékre megpróbálunk még leszervezni néhány koncertet, mert így a szervezőket mentesíthetjük az útiköltségünk fedezése alól. Ha hívnak, örömmel megyünk bárhová. Szívesen játszunk akár 50 embernek egy kis klubban, és 15 ezernek is egy fesztivál nagyszínpadán. Mindössze két koncertet mondtunk le mostanáig, mert a szervezők végül az utolsó pillanatban nem küldték el a bevállalt repülőjegyet.

**G.:** Hol szól jobban a muzsikátok: tágas szabadtéren vagy inkább kisebb-nagyobb zárt térben, klubkörülmények között?

**É. A.:** Meglehetősen erőteljes a hangzásunk, mindenhol meg tud szólalni a zenénk, ha megfelelő a technika. Egy alkalommal Oroszországban léptünk fel, ahol gyenge, egyenesen vacak erősítés mellett is kitűnő koncertet adtunk, az egyik legjobbat életünkben. Sok függ a hely akusztikájától és a közönségtől is.



Fotó: Barta Imre

Barabás Tamás

**Barabás Tamás:** Jól idomulunk a körülményekhez, ami az évek során fölszedett rutinnal magyarázható. A hangzásunkat mindig próbáljuk az adott helyszíni körülményekhez igazítani, mind hangtechnikailag, mind a műsorunkat tekintve. Olykor könnyedebb műsort játszunk, ugyanakkor egy jazzfesztiválon nyilván próbáljuk megmutatni, mit tudunk.

**G.:** A fesztiválszervezők előszeretettel skatulyázzák a zenekarokat. A Djabe milyen címkét kap?

**B. T.:** Mára az egyes műfajok erősen összefonódtak, nincs olyan, hogy tisztán jazz, rock, folk. Az előadók kénytelenek ötvözni a különféle műfajokat és stílusokat, hogy az eladható legyen. Nálunk ez nem volt tudatos, pedig mi is öten ötféle területről jöttünk a zenekarba. Mindenki azt hozta, amiben a legjobb, és ebből próbáltunk létrehozni valami teljesen újszerűt. Banai Szilárd jazzes fúziós dobolást, Kovács Feri a népi hegedűjét és jazztrombitáját, Kovács Zoli klasszikus vonalról érkezett jazzfertoőzéssel. Mind ezt úgy próbálom hangszerelni, hogy Attila progresszív rockos gitárjátéka és az én funkos basszusgitározásom belesimuljon a zenei textúránkba. Elsősorban jazzfesztiválokra kapunk meghívásokat. A legjobb megfogalmazás a zenénknek talán a World-Jazz-Fusion.

**É. A.:** Induláskor volt egy zenei előképem, amit szerettem volna megvalósítani. Ezt a nem kifejezetten jazzmuzsikát jazz-zenészek játszották az ECM kiadó keretein belül. Akusztikus hangszereken, dobfelszerelés nélkül adtak elő ma már a klasszikus world jazzhez sorolható zenét, ami engem nagyon megfogott. Azonban nem találtam hozzá megfelelő ütőt, egészen 1994-ig. Akkor találkoztam Sipos Andrással, akivel létrejött a ritmusszekció, amihez saját szerzeményeket játszottam gitáron, így születtek az első akusztikus groove-ok. Olyan zenészeket kerestünk, akikkel erre az alapra építkelhettünk tovább, akik úgy képesek improvizálni, hogy azzal önálló kompozíciókat hoznak létre. Aztán az eredetileg basszus szólólistának kinézett Tamás elkezdte hangszerelni a zenét, új szerzeményeket írt, és ebből a műhelymunkából alakult ki a Djabe mai hangzása. E fejlődés hozta magával, hogy számos vendégmuzsikussal dolgoztunk együtt; különösen 2007-től, amikor elvesztettük Sipit, a zenekar motorját. A tiszteletére rendezett em-



Fotó: Klinszky Gábor

Kovács Ferenc, Kovács Zoltán, Barabás Tamás, Égerházi Attila és Banai Szilárd – jazz és world music fúzióját hozták létre

lékkoncerten döbbsentünk rá, hogy az együttes addigi, megbonthatatlanak hitt zárt egysége tarthatatlan. Azon a koncerten játszott velünk először – egy 2004-es londoni fellépéstől eltekintve – Steve Hackett, akit annyira magával ragadott a zenénk, hogy utána felhívott: szívesen muzsikálna velünk a jövőben is. Azóta teljesen egyenrangú partnere a Djabénak. Játstottunk együtt – többek között – Ben Castle szaxofonossal vagy az ősi azerbajdzsáni tar hangszer nagymesterével, Malik Mansurovval és John Nugent amerikai szaxofonossal is.

**G.:** *Summer Storms And Rocking Rivers címen dupla koncertalbumot adtatok ki idén Steve Hackettrel – méghozzá bakeliten.*

**É. A.:** Elsősorban egykori Genesis- és Steve Hackett-rajongók jöttek el arra a koncertre. Játstottunk Genesis- és Hackett-, valamint Djabe-kompozíciókat, vagyis mi adtuk az alapot Steve-nek, ő pedig zenélt a mi számainkban. Örömmel tapasztaltuk, hogy a közönség nem tekintett minket Steve Hackett kísérezenekeának. A lemez érdekessége, hogy Steve akusztikus zenei blokkját is beemeltük a műsorba – úgy, hogy a Djabe zenészei kísérik kamara jelleggel. Így eddig még nem játszott számok is terítékre kerülhettek. A vinyl vagy ismert nevén bakelit formátumról pedig azt gondoljuk, hogy a hagyományos fizikai hanghordozóknak nincs itt a halála, ráadásul ezek az LP-k remekül is szólnak. A művészeknek és a közönség széles rétegének szüksége van arra, hogy a munkájuk, az album megtestesüljön fizikai valójában is. A CD leáldozása nyomán a feketelemez újra reneszánszát éli. A Summers Storms albumot illetően a lemezjátszóval már nem rendelkezők megnyugtatóra szolgál, hogy a koncertről készült filmet némi változtatással jövőre DVD-n is kiadjuk.

**G.:** *Down And Up című albumotok is többféle hanghordozón látott napvilágot, ugyancsak 2013-ban.*

**É. A.:** Ez egy mérőöldkő a Djabe életében, mint általában a stúdióalbumok. Mi pedig az elmúlt néhány évet ki is hagytuk, 2008-ban jelent meg ezt megelőzően stúdiólemeznünk. Elsősorban a Steve-vel közös koncertekre összpontosítottunk, ezekből adtuk ki élőzenés albumokat. A Down And Up-pal sikerült elérnünk, hogy megtartva a régi djabés hangzást, újat is létrehozunk a zenénkben. CD-n, DVD Audio változatban 5.1-es hangzásban és 180 grammos vinylen is elérhető a kiadvány. Az extrák pedig nem a CD-n, hanem a vinylen és a DVD Audio változatban vannak. Örülünk, hogy most a Gramofon olvasóit is megajándékozhatjuk ezzel a muzsikával.

**G.:** *Mennyire telt be az őszi koncertnaptáratok?*

**É. A.:** Van néhány lekötött koncertünk önállóan és Steve Hackettrel közösen is. Játstunk Kassán, illetve egy csehországi jazzfesztiválon. Steve-vel Ukrajnát és Hong Kongot célozzuk meg, de a tervek között szerepel egy nyugat-európai túra is.

**G.:** *Afrikában még nem léptetek fel, holott nevetek afrikai eredetű.*

**É. A.:** Az egyik célállomás lehet Dél-Afrika, de kapcsolatban állunk Marokkóval és Tunéziával is. Egy-két éven belül remélem, hogy tető alá hozható lesz néhány afrikai koncert. A nevünkről pedig annyit: Sipi, a zenekar névadója, valamint Tomi és én alapvetően nem iskolában tanultunk meg muzsikálni, hanem magunkra szedtünk innen is, onnan is valamit, amivel szabadon bánunk a zenénkben. Számunkra ez jelenti a szabadságot, ami a zenekar nevének jelentése. Ezt a filozófiát tették magukévá és gazdagabbá a szakma minden csínját-bínját ismerő zenésztársaink és barátaink, akikre én személy szerint is nagyon büszke vagyok. ■

**A zenekar honlapja:** [www.djabe.hu](http://www.djabe.hu)

**Bővebb információ a Djabe-kiadványokról:** [www.gramy.com](http://www.gramy.com)